

Ügyszám: NAIH-377-2/2014/V
Ügyintéző: [...]

[...]
[...] részére

[...]

[...]

Tisztelt [...]!

A [...] nevében több kérdésben kérte a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) állásfoglalását.

A beadványával kapcsolatban az alábbi tájékoztatást adom.

1. A beadványában több kérdést is feltett az adatvédelmi nyilvántartásba történő bejelentkezéssel kapcsolatban.

1.1. Az egyik kérdése arra irányult, hogy be kell-e jelenteni az adatvédelmi nyilvántartásba azokat az adatkezelőket (vagy adatfeldolgozókat), amely szervezetek az adatkezeléssel összefüggő tevékenységüket nem Magyarország területén látják el.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 2. § (1) bekezdése értelmében az Infotv. hatálya a Magyarország területén folytatott minden adatkezelésre és adatfeldolgozásra terjed ki. Az Infotv. 65. § (1) bekezdése alapján a Hatóság az adatkezelőknek személyes adatokra vonatkozó adatkezeléseiről vezet nyilvántartást.

Ennek megfelelően az adatvédelmi nyilvántartásba az adatkezelőknek kell bejelentkezniük abban az esetben, ha akár az adatkezelés, akár az adatfeldolgozás részben vagy egészben Magyarország területén történik. A bejelentkezési kötelezettség független attól, hogy a Magyarország területén folytatott adatkezelésben – akár az adattovábbítás címzettjeként, akár más módon – külföldi adatkezelők vagy adatfeldolgozók vesznek részt.

1.2. A Hatóság állásfoglalását kérte abban is, hogy be kell-e jelenteniük az adatkezelést az adatvédelmi nyilvántartásba akkor, ha a munkavállalók adatainak kezeléséhez cloud computing szolgáltatást vesznek igénybe.

Az Infotv. 65. § (3) bekezdés a) pontja úgy rendelkezik, hogy a Hatóság nem vezet adatvédelmi nyilvántartást arról az adatkezelésről, amely az adatkezelővel munkaviszonyban álló személyek adataira vonatkozik.

Ennek értelmében a munkavállalók adataira vonatkozó – és a munkavisztonnyal közvetlenül összefüggő – adatkezelést nem kell bejelenteni nyilvántartásba. Így például abban az esetben sem, ha a munkáltató az adatok tárolása során adatfeldolgozót (cloud computing szolgáltatást nyújtó szervezet tevékenységét) vesz igénybe.

Ezzel összefüggésben felhívom a figyelmét arra, hogy ez a kivétel kizárólag a munkavisztonnyal közvetlenül összefüggő adatkezelésekre vonatkozik. A nem munkaügyi célú adatkezeléseket már be kell jelenteni a nyilvántartásba. Emellett tájékoztatom arról is, hogy az Infotv. 65. § (3) bekezdés a) pontjában megfogalmazott kivételszabály kizárólag a munkavállalók személyes adataira vonatkozik. Ha az adatkezelés más személyek, így például a munkavállalók hozzátartozóinak adataira is kiterjed, akkor az említett kivételszabály már nem alkalmazható, azaz az adatkezelést a nyilvántartásba be kell jelenteni.

1.3. A Hatóság állásfoglalását kérte továbbá abban is, hogy jogszerű lehet-e az, ha az adatkezelő azonos adatvédelmi nyilvántartási számot használ több, különböző időpontban szervezett promócióhoz.

Az Infotv. 65. § (1) bekezdés a)-j) pontig tartó felsorolása meghatározza, hogy milyen adatkörrel kell bejelenteni az adatkezelést az adatvédelmi nyilvántartásba. Emellett az Infotv. 66. § (3) bekezdése kimondja, hogy *„a nyilvántartásba vétel szempontjából az eltérő célú adatkezelések önálló adatkezelésnek minősülnek, abban az esetben is, ha a kezelt adatok köre azonos.”*

Ennek megfelelően a Hatóság álláspontja szerint akkor kell külön-külön bejelenteni az egyes promóciókhoz kapcsolódó adatkezelést, ha az adatkezelés az Infotv. 65. § (1) bekezdés a)-j) pontig terjedő adatkezelési körülményei egymástól eltérnek.

Ha a különböző időpontban szervezett promóciók ugyanazt az adatkezelést fedik le, akkor természetesen lehet ugyanazt az adatvédelmi nyilvántartási számot használni. Ebben az esetben az adatkezelőnek azonban a bejelentkezés során jeleznie kell – például a bejelentkezéssel egyidejűleg küldött e-mailben –, hogy a bejelentkezés több jövőbeni adatkezelésre is vonatkozik.

2. A levelében több kérdése is érintette a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pktv.) rendelkezéseit.

2.1. Az egyik kérdése arra vonatkozott, hogy milyen módon kell közzétenni a visszaélés-bejelentési rendszerrel kapcsolatos tájékoztatókat.

A Pktv. 13. §-a kimondja, hogy *„a munkáltató, valamint annak gazdasági társasági formában működő tulajdonosa (a továbbiakban együtt: foglalkoztatói szervezet) a munkáltató munkavállalóira a munkatörvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvény 9. § (2) bekezdésében meghatározott feltételekkel a közérdeket vagy nyomós magánérdeket védő magatartási szabályokat állapíthat meg, amelyet a munkáltató a kapcsolódó eljárás leírásával együtt bárki számára elérhető módon köteles nyilvánosságra hozni.”* A Pktv. 14. § (2) bekezdése kimondja, hogy *„a bejelentési rendszer működésére, valamint a bejelentéssel kapcsolatos eljárásra vonatkozóan a munkáltató honlapján magyar nyelvű, részletes tájékoztatót tesz közzé.”*

A Hatóság álláspontja szerint a Pktv. fenti rendelkezései azt a kötelezettséget róják a foglalkoztatói szervezetre, hogy a visszaélés-bejelentési rendszerrel összefüggő tájékoztatókat (magatartási szabályokat, eljárásra vonatkozó szabályokat) a foglalkoztatói szervezet a saját, nyilvános, bárki számára elérhető honlapján hozza nyilvánosságra. A Pktv. 14. § (6) bekezdése alapján ugyanis a

bejelentés-védelmi rendszerbe nem csak a munkavállalók, hanem a foglalkoztatói szervezettel szerződéses viszonyban álló, vagy olyan személyek is tehetnek bejelentést, akiknek a bejelentés megtételéhez vagy a bejelentés tárgyát képező magatartás orvoslásához méltányolható jogos érdekük fűződik. Ennek megfelelően tehát a foglalkoztatói szervezetnek sokkal szélesebb személyi kör számára kell tájékoztatást nyújtania, hiszen olyan személyek is tehetnek bejelentést (például beszállítók, alvállalkozók), akik a belső hálózathoz (intranethez) nem férhetnek hozzá. A Pktv. fenti rendelkezéseinek sérelmét jelentené az a gyakorlat, ha ezen tájékoztatókat a foglalkoztatói szervezet kizárólag az intraneten keresztül teszik közzé.

Felhívom a figyelmét arra, hogy sem a Pktv. 13. §-a, sem pedig a Pktv. 14. § (2) bekezdése nem követeli meg, hogy a foglalkoztatói szervezet által elfogadott dokumentumot változtatás nélkül, teljes egészében hozza nyilvánosságra a honlapján. A Hatóság álláspontja szerint elfogadható az a tájékoztatás is, amely megfelelő részletességgel és pontossággal összefoglalja az eljárási szabályokat és a bejelentési rendszer működését. Ez biztosítja a foglalkoztatói szervezet számára annak lehetőségét, hogy a számára lényeges – akár az üzleti titok fogalmába tartozó – információkat ne hozza nyilvánosságra, feltéve, hogy az információk elhagyása nem lehetetleníti el a visszaélés-bejelentési rendszer lényeges körülményeiről való tájékozódást.

2.2. A levelében utalt a Pktv. 14. § (1) bekezdésére, amely kimondja, hogy *„a bejelentőnek, valamint a bejelentésben érintett személynek a bejelentésben megadott személyes adatait a bejelentés kivizsgálása céljából kezelheti és a bejelentés kivizsgálásában közreműködő külső szervezet részére továbbíthatja.”* Ezzel összefüggésben azt a kérdést tette fel a Hatóság számára, hogy a „külső szervezet” fordulat milyen szervezeti kört fedhet le.

Az Infotv. 4. § (2) bekezdése kimondja, hogy *„a személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető.”* Az Infotv. 4. § (2) bekezdése meghatározza annak keretét, hogy mely szervezetek – illetve azon belül mely szervezeti egységek – kezelhetnek személyes adatokat. Ezek azok a szervezetek lehetnek, amelyeknek a személyes adatokra a cél megvalósításához szükségük van, a cél megvalósításában közreműködnek.

A Pktv. 13. §-a alapján a visszaélés-bejelentési rendszer működtetésének célja az, hogy a közérdeket vagy nyomós magánérdeket védő magatartási szabályokat megszegő személy cselekményével kapcsolatban a foglalkoztató szervezet vizsgálatot folytasson le, és a vizsgálat megállapításai alapján – adott esetben – jogkövetkezményeket alkalmazzon.

Ennek megfelelően a visszaélés-bejelentési rendszeren keresztül mindazon szervezetek (szervezeti egységek) számára továbbítani lehet a személyes adatokat, amelyek akár a bejelentés kivizsgálásában közreműködnek, akár a vizsgálat alapján jogkövetkezmény meghozatalára jogosultak.

2.3. Ön a levelében kifogásolta, hogy a Pktv. 14. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy *„a bejelentési rendszerben különleges adatok kezelése tilos.”* Véleménye szerint ez egy indokolatlan korlátozás, hiszen például munkahelyi diszkriminációval kapcsolatos bejelentés esetén a faji eredetre, a nemzetiséghez tartozásra, a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, az érdek-képviselési szervezeti tagságra vonatkozó személyes adatokat is tartalmazhatnak a bejelentések.

A Hatóság is elismeri, hogy egyes bejelentések szükségszerűen tartalmazhatnak különleges adatokat. A Hatóságnak azonban nincs lehetősége arra, hogy a törvény szövegével szembe

helyezkedve értelmezze a Pktv. 14. § (3) bekezdését. A Hatóságnak, mint jogalkalmazónak, a Pktv. rendelkezéseit ugyanúgy be kell tartania, mint például a foglalkoztatói szervezeteknek is.

A Hatóság álláspontja szerint a Pktv. 14. § (3) bekezdése egyértelmű jogalkotói rendelkezés, amely felülírja az Infotv. rendelkezéseinek alkalmazását, mind a kezelhető adatok, mind pedig az alkalmazható jogalapok tekintetében. Ennek megfelelően, mivel a jogalkotó kategorikusan kizárta annak lehetőségét, hogy a visszaélés-bejelentési rendszeren keresztül különleges adatokat kezeljenek, ezért a Hatóság álláspontja szerint a visszaélés-bejelentési rendszert úgy kell kialakítani, hogy annak keretében a foglalkoztató különleges adatokat ne kezelhessen.

2.4. Ön a külföldi adattovábbítással összefüggésben is kérdést tett fel a Hatóság számára. A külföldi adattovábbításra vonatkozó rendelkezését a Pktv. 16. § (1) bekezdése tartalmazza. Véleménye szerint a Pktv. 16. § (1) bekezdése úgy is értelmezhető, hogy a külföldi adattovábbításra vonatkozó követelményeket kizárólag a bejelentővédelmi ügyvéd felé történő adattovábbítás esetén kell megtartani.

A Pktv. 16. § (1) bekezdése két mondatból áll. Az első mondatban a jogalkotó úgy rendelkezett, hogy a bejelentések fogadásával vagy vizsgálatával szerződés keretében bejelentővédelmi ügyvéd is megbízható. A második mondat értelmében pedig az adatok külföldre történő továbbítására akkor kerülhet sor, ha az adatkezelő vagy adatfeldolgozó szerződés keretében kötelezettséget vállal a bejelentésre vonatkozó magyar törvényi szabályok betartására és az Infotv. 8. §-ának követelményeit teljesíti.

A második mondat alanya nem csak a bejelentővédelmi ügyvéd, hanem általánosságban „adatkezelő vagy adatfeldolgozó”. Vagyis az abban szereplő kötelezettségek – így az Infotv. külföldi adattovábbításra vonatkozó követelményrendszere – valamennyi, a visszaélés-bejelentési rendszerben (adatkezelőként vagy adatfeldolgozóként) részt vevő szervezet számára történő adattovábbításra vonatkoznak.

Ezzel összefüggésben felhívom a figyelmét arra, hogy a külföldi adattovábbítás alapvető követelményeinek összefoglalóját megtalálják a Hatóság honlapján, a www.naih.hu oldalon (a „Határozatok, közlemények, állásfoglalások” menüponton belül, az „Adatvédelmi állásfoglalások” almenüpontja alatt található „Állásfoglalás a külföldi adattovábbítás követelményeiről” című dokumentumban).

2.5. Levelében a Hatóság állásfoglalását kérte abban is, hogy a Pktv. 16. § (3) bekezdése feljelentési kötelezettséget jelent-e a foglalkoztató szervezet számára. Emellett abban is a Hatóság állásfoglalását kérte, hogy a visszaélés-bejelentési rendszer olyan munkáltatói intézkedésnek minősül-e, amely miatt – a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 264. § (1) bekezdésével összhangban – az üzemi tanáccsal egyeztetni kellene.

Az Infotv. 38. § (2) bekezdése alapján a Hatóság feladata „a személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének ellenőrzése és elősegítése.”

Ennek megfelelően a Hatóságnak nincs lehetősége arra, hogy állást foglaljon a fenti kérdésekben, minthogy sem a feljelentési kötelezettség, sem pedig az üzemi tanáccsal történő egyeztetés kérdése nem tekinthető adatvédelmi tárgyú problémának.

3. A Hatóság állásfoglalását kérte továbbá abban is, hogy ha egy gazdasági társaság az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 146. §-a alapján harmadik személynek adatot ad át, akkor az átadást követően felelősséggel tartozik-e az átadott személyes adatok védelméért.

Az Eht. 146. § (1) bekezdése kimondja, hogy *„minden, az előfizetőkhez telefonszámokat rendelő szolgáltató köteles teljesíteni minden olyan ésszerű kérést, amely a nyilvánosan elérhető tudakozószolgálatok és telefonkönyvek szolgáltatása céljából a megfelelő információk egyeztetett formában, tisztességes, tárgyilagos, költségalapú és megkülönböztetéstől mentes rendelkezésre bocsátására irányul.”* Az Eht. 146. § (1) bekezdésén keresztül a jogalkotó megteremtette annak lehetőségét, hogy az egyes elektronikus hírközlési szolgáltatók a tudakozószolgálatok és telefonkönyvek szolgáltatása céljából kezelt adatokat – az Eht. 146. § (1) bekezdésében szereplő feltételek megtartása mellett – más cégek számára átadja.

Ennek megfelelően az adatokat átvevő cég önálló adatkezelő lesz, hiszen az átvett adatokat a saját tudakozószolgálatok nyújtása és telefonkönyvek szolgáltatása céljából használhatja fel. Ez pedig önálló, az adatok átadójától független felelősséget keletkeztet az adatbiztonsági intézkedésekkel kapcsolatban.

Az adatbázist átadó gazdasági társaság felelőssége arra terjed ki, hogy a személyes adatok átadása (vagyis az adattovábbítás) a vonatkozó törvényi rendelkezéseknek megfelelően történjen.

4. A Hatóság állásfoglalását kérte abban is, hogy jogszerű-e az adatkezelés abban az esetben, ha a hozzájárulást meghatalmazott útján szerzi meg az adatkezelő.

Amennyiben a képviselő megfelel a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (illetve 2014. március 15-étől a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény) képviselőre vonatkozó szabályainak, és a képviselő kiterjed az adatkezelésbe történő beleegyezésre is, akkor a meghatalmazott útján is lehet érvényes hozzájárulást szerezni.

Ezzel összefüggésben mindenképpen szükséges kiemelni azt, hogy az adatkezelő oldaláról nézve viszont kötelezettséget jelent az, hogy az adatkezelés során bizonyítani kell az érvényes hozzájárulás meglétét (például bírósági vagy más hatósági eljárásban). Ez viszont a képviselő útján szerzett hozzájárulás tekintetében többletterhet jelenthet az adatkezelő számára is.

5. A levelében előadta, hogy bizonyos alkalmazások az IP-cím rövid ideig történő kezelését igénylik. Így például az érintetthez legközelebb eső üzlet megtalálása érdekében az IP-cím segítségével történik az érintett tartózkodási helyének meghatározása. A Hatóság állásfoglalását kérte abban, hogy az IP-cím személyes adatnak minősül-e, valamint hogy az adatkezelést be kell-e jelenteni az adatvédelmi nyilvántartásba.

Az Infotv. 3. § 1. pontja értelmében érintettnek minősül az a természetes személy, akit személyes adat alapján – közvetlenül vagy közvetve – azonosított vagy azonosíthatóvá válik. Az Infotv. 3. § 2. pontja alapján személyes adatnak minősül valamennyi, az érintettel kapcsolatba hozható adat.

Amennyiben tehát az IP-címet a felhasználóhoz köthetően kezelik – így például ha más adatokkal együttesen a felhasználó az IP-címen keresztül azonosított vagy azonosíthatóvá válik –, akkor az IP-cím is személyes adatnak minősül.

Az adatkezelés megállapíthatósága nem függ az adatkezelés időtartamától. Az Infotv. 1. §-a értelmében az Infotv. célja az adatok kezelésére vonatkozó alapvető szabályok meghatározása annak érdekében, hogy a természetes személyek magánszféráját az adatkezelők tiszteletben tartsák. Vagyis az Infotv. rendelkezéseit minden olyan esetben alkalmazni kell, amikor az érintett személyes adatainak kezelésére sor kerül. Így például az Infotv. 20. §-ával összhangban az érintettet előzetesen tájékoztatni kell az adatkezelés lényeges körülményeiről, és az adatkezelést az Infotv. 65-68. §-ainak megfelelően be kell jelenteni az adatvédelmi nyilvántartásba.

6. A Hatóság állásfoglalását kérte abban is, hogy a reklám küldésére vonatkozó jogszabályok megsértését jelenti-e az, ha a reklámozó egy felületet biztosít, amelyről a felhasználók saját üzenetet írhatnak ismerőseiknek és ezen üzenetben a reklámozóra vonatkozó tartalom is szerepel.

Ismételten szeretnék utalni arra, hogy az Infotv. alapján a Hatóság feladata a személyes adatok védelméhez fűződő jog érvényesülésének ellenőrzése és elősegítése. Az Ön kérdése azonban a gazdasági reklámra vonatkozó jogszabályok értelmezését teszi szükségessé, így elsődlegesen azt, hogy az Ön által levelében írt körülmények alapján az üzenet gazdasági reklámnak minősül-e, illetve az ilyen üzenet természetes személynek címzett reklámnak tekinthető-e. Ezen kérdések eldöntése nem érinti a személyes adatok védelméhez fűződő jogot.

Amennyiben az Ön által a levelében írt körülmények mellett az üzenet küldése természetes személynek címzett gazdasági reklámnak minősül, akkor azzal összefüggésben alkalmazni kell a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény 6. § (1)-(2) bekezdését (csak azzal a személlyel közölhető reklám, aki ahhoz – megfelelő tájékoztatás alapján – előzetesen egyértelműen és kifejezetten hozzájárult).

A személyes adatok védelmét és a közérdekű adatok nyilvánosságát érintő ügyben forduljon a Hatósághoz továbbra is bizalommal.

Budapest, 2014. március 11.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár